VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Talousarvioesitys 2020
Julkisen talouden suunnitelma 2020–2023

Talousvaliokunta 22.10.2019

Hallitusohjelman finanssipoliittiset linjaukset

- Hallituksen päätösperäiset pysyvät julkisen talouden lisämenot katetaan pääosin päätösperäisin pysyvin lisätuloin
- Pysyviä menoja lisätään n. 1,4 mrd. eurolla (vuoden 2023 tasolla) verrattuna kevään 2019 tekniseen julkisen talouden suunnitelmaan
- Päätösperäiset menolisäykset rahoitetaan seuraavasti
  - Verotuloja lisätään n. 0,7 mrd. euroa
  - Menoja uudelleen kohdennetaan mm. 50 milj. euron siirtomäärärahojen leikkauksella
  - Lisäksi 75 % työllisyysastetavoitteen saavuttaminen vahvistaisi julkista taloutta niin, että osa vahvistumisesta voidaan kohdentaa lisämenoihin
    - Edellyttää työn tarjontaa ja kysyntää tukevia toimia sekä kohtaanto-ongelman lievittämistä. Toimenpiteistä puolet tulee olla valmiina elokuun 2020 budjettiriiheen mennessä. Ellei näin ole, uudelleen arvioidaan aiemmin päätettyjä menolisäyksiä.
  - Hallitus valmistelee myös julkiseen talouteen kohdistuvia tuottavuustoimia
- Hallitus toteuttaa vaalikauden aikana kertaluonteisen tulevaisuusinvestointiohjelman, jonka puitteissa kohdennetaan enint. 3 mrd. euroa kertaluonteisiin investointeihin ja yhteiskunnallisesti tarkeisiin kokeiluihin.
- Toimenpiteet eivät lisää menoja enää v. 2023 ja ne rahoitetaan pääosin omaisuustuloilla siten, että ne eivät johda lisävelkaantumiseen v. 2023.

Budjettitalouden menot

- TAE2020 menojen arvioidaan olevan n. 57,6 mrd. euroa eli n. 2,1 mrd. euroa enemmän kuin TA 2019
  - Menotasoa korottavat hallituksen pysyvien lisäpanostusten (n. 1,1 mrd. euroa) ohella myös kertaluonteiset tulevaisuusinvestoinnit (750 milj. euroa)
  - Menoja lisäävät myös eräät muut tekijät, kuten täysimääräiset indeksikorotukset ja kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvien tulomenetysten kompensoiminen
  - Toisaalta TA2019 verrattuna valtionvelan korkomenot alenevat -0,3 mrd. euroa sekä suhdanneluonteisten määrärahojen tarvearviot -0,3 mrd. euroa
- Kehyskaudella menojen reaalinen kasvu keskimäärin n. 1 % / vuosi ja nimellinen n. 3 % / vuosi (v. 2023 budjettitalouden menot arviolta n. 59,2 mrd. euroa)
- Menot kasvavat vuosina 2020–2022 keskimäärin n. 1,4 mrd. euroa ja v. 2023 n. 0,4 mrd. euroa suhteessa tekniseen kehyspäätökseen
  - Johtuu pääosin hallituksen pysyvistä ja määräaikaisista menolisäyksistä, mutta nousua hillitsee velan korkomenojen merkittävä aleneminen suhteessa tekniseen kehyspäätökseen

Hallituksen pysyvät lisäpanostukset

- Hallituksen pysyvät lisäpanostukset (HO liite 1) lisäävät menoja n. 1,1 mrd. euroa 2020, n. 1,4 mrd. euroa 2021, n. 1,3 mrd. euroa 2022 ja n. 1,4 mrd. euroa 2023
- TAE2020 ja JTS 2020-2023 valmistelussa menojen jaksotusta tarkasteltiin uudistusten tai hankintojen käynnistämisten valmiudet sekä finanssipolitiikan kokonaisuus huomioon ottaen
- Kohdentuminen strategisten kokonaisuuksien mukaan, milj. euroa:

	2020	2021	2022	2023
Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi	57	95	107	108
Suomi kokoaan suurempi maailmalla	83	86	91	100
Turvallinen oikeusvaltio Suomi	32	42	50	69
Elinvoimainen Suomi	422	458	274	191
Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi	33	66	75	70
Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi	414	521	562	619
Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi	38	108	159	213

Hallituksen tulevaisuusinvestointiohjelma

- Hallituksen kertaluonteiset tulevaisuusinvestoinnit (HO liite 2) lisäävät 750 milj. euroa 2020, 439 milj. euroa 2021 ja 175 milj. euroa 2022. Lisäksi VAR:sta kohdennetaan yhteensä yli 200 milj. euron panostukset vuosina 2020—2022. Menoja ei aiheudu enää v. 2023.
- Tulevaisuusinvestoinnit rahoitetaan osakkeiden myynnistä saatavilla tuloilla.
- Investointiohjelman loppuosalle (n. 1,7 mrd. euroa) on kehysvaraus vuosille 2021 ja 2022. Ohjelman toimeenpanosta päätetään syksyn 2020 budjettiriihessä osana hallitusohjelman mukaista työllisyystoimia ja menolisäyksiä koskevaa tarkastelua.
- Kohdentuminen strategisten kokonaisuuksien mukaan, milj. euroa:

	2020	2021	2022
Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden…	119 700	134 700	18 000
Suomi kokoaan suurempi maailmalla	14 400	10 300	0
Turvallinen oikeusvaltio Suomi	24 250	9 750	3 000
Elinvoimainen Suomi	327 050	96 500	1 100
Luottamuksen ja tasa-arvoisten…	24 500	21 600	7 200
Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja…	35 100	36 400	26 000
Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden...	205 400	130 000	120 000
	750 400	439 250	175 300

Valtion tulot

- Kehyskaudella budjettitalouden tulot kasvavat keskimäärin 2,2 % ja verotulot 2,7 % vuodessa.
- Tuloarvioon on sisällytetty HO:n veroperustemuutokset
  - Muun muassa tupakka-, alkoholi-, virvoitusjuoma-, polttoaineverojen korotukset, kotitalousvähennyksen pienentäminen, asuntolainan korkovähennysoikeuden supistaminen sekä solidaarisuusveron voimassaolon jatkaminen. Pieni- ja keskituloisten ansiotuloverokevennys sekä alv:n alarajan korotus.
- Veroperustemuutokset nostavat budjettitalouden tuloarviota vuositasolla 0,7 mrd. euroa vaalikauden loppuun mennessä.
- Valtion velanottotarvetta pienennetään osakkeiden myynnistä saatavilla tuloilla. Osakkeiden myyntituloihin sisältyy vuosittaisen 400 milj. euron lisäksi tulevaisuusinvestointien rahoittamiseen liittyvät myynnit. Hallituskauden aikana tulevaisuusinvestointeja rahoitetaan osakemyynneillä yhteensä 1,3 mrd. eurolla.
- Budjettitalouden tulojen muutokset suhteessa kevään 2019 JTS:ään:

  2020: +1164 me 2021: +706 me 2022: +366 me 2023: +388 me

Budjettitalouden tasapaino

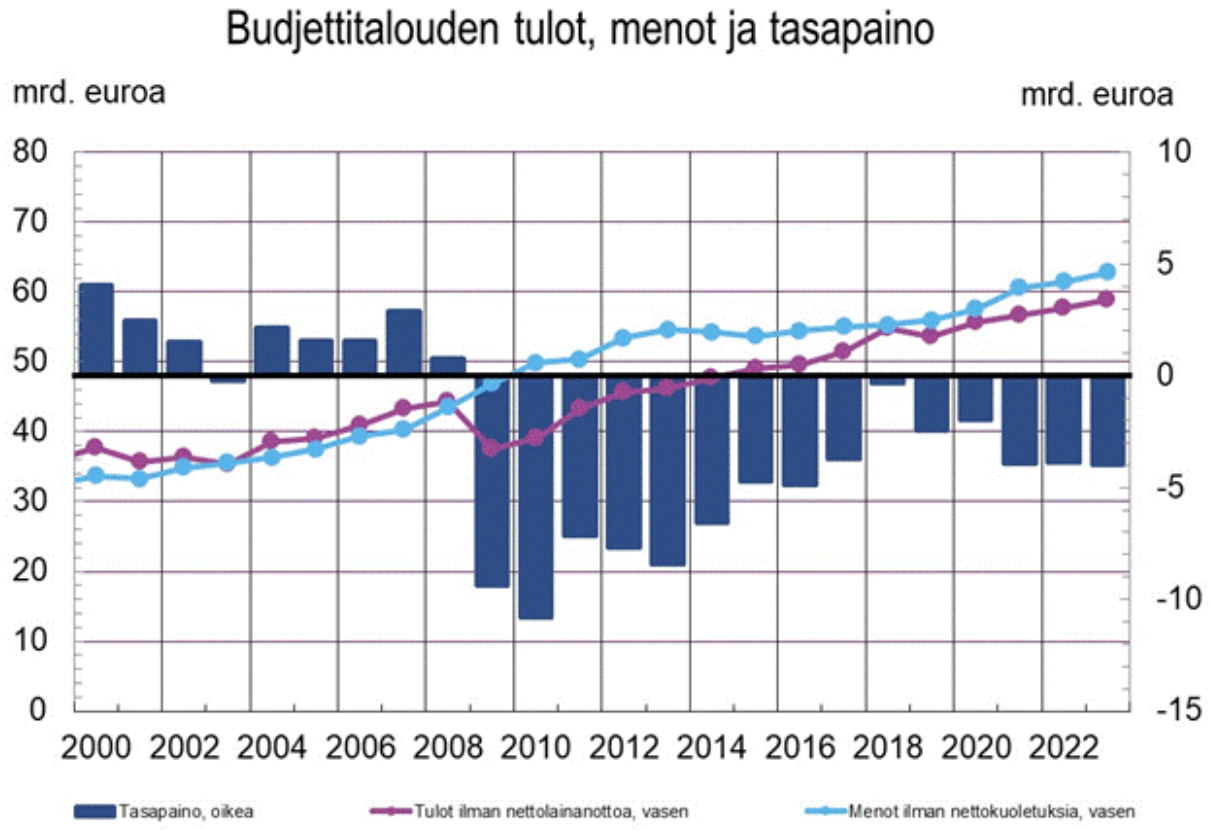

Tasapaino:

2019 (LTAE III): -2,4 mrd. e

2020 (TAE): -2,0 mrd. e

2021: -3,9 mrd. e

2022: -3,9 mrd. e

2023: -4,0 mrd. e

Poimintoja

- Pysyvä lisäys Business Finlandin tki-avustuksiin
- Kansainvälisen kasvun ohjelma
- Yliopistojen perusrahoitusta korotetaan 40 me ja ammattikorkeakoulujen perusrahoitusta 20 me.
- Palkkatuen käytön lisääminen
- TE-toimistoille ehdotetaan yhteensä vajaa 25 me (osittain kertaluonteista) korotusta kohdennettavaksi mm. palkkatuen digitaalisiin palveluihin, TE-digitalisaatiohankkeeseen, määräaikaishaastattelujen toteuttamiseen.

Tulevaisuusinvestoinnit

- Yritysvetoinen tki-paketti
- Kiertotalouden investointien ja innovaatioiden tukeminen
- Toimialakohtainen kasvukokonaisuus

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Valtiovarainministeriön viestintä
vm-viestinta@vm.fi
Mediapalvelunumero (arkisin 8–16) 02955 30500

www.tutkibudjettia.fi

